

Prawo Unii Europejskiej z testami online

Wydanie 2.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wprowadzenie do drugiego wydania	V
Wykaz skrótów	XXI
Rozdział I. Teorie integracji europejskiej	1
§ 1. Wprowadzenie	1
I. Uwagi ogólne	1
II. Teoria integracji europejskiej i jej znaczenie	2
III. Państwo jako centrum integracji europejskiej w warunkach globalizacji	4
§ 2. Federacja i federalizm	4
§ 3. Konfederalizm	8
§ 4. Funkcjonalizm i neofunkcjonalizm	9
§ 5. Międzyrządowa teoria integracji	11
§ 6. Teoria komunikacyjna	11
§ 7. Integracja przez prawo	12
§ 8. System wielopoziomowego rządzenia	13
§ 9. Dla pogłębienia wiedzy	15
Rozdział II. Historia integracji europejskiej	16
§ 1. Wprowadzenie	16
§ 2. Ogólny zarys historii integracji europejskiej	16
§ 3. Pochodzenie Unii Europejskiej	20
§ 4. Powstanie i rozwój Wspólnot Europejskich	23
I. Uwagi ogólne	23
II. „Ojcowie założyciele”	24
III. Od Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali przez Europejską Wspólnotę Gospodarczą i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej do Unii Europejskiej	25
1. Uwagi ogólne	25
2. Europejska Wspólnota Węgla i Stali oraz towarzyszące inicjatywy	25
3. Europejska Wspólnota Gospodarcza i Euratom	27
§ 5. Relacje pomiędzy Wspólnotami i Unię Europejską	28
§ 6. Rewizje traktatów stanowiących Wspólnoty i Unię Europejską	29
I. Uwagi ogólne	29
II. Jednolity akt europejski	29
III. Traktat z Maastricht: Unia Europejska	30
IV. Traktat z Amsterdamu	32
V. Traktat z Nicei	32
VI. Konwent Europejski i Konstytucja dla Europy	33
VII. Traktat z Lizbony	33

§ 7. Historia rozszerzeń Wspólnot i Unii Europejskiej o nowe państwa członkowskie	35
§ 8. Dla pogłębienia wiedzy: związki przyczynowo-skutkowe odczytywane w historii integracji	38
Rozdział III. Charakter prawny Unii Europejskiej	41
§ 1. Wprowadzenie	41
§ 2. Podmiotowość prawnomiędzynarodowa – zagadnienia wprowadzające	42
I. Uwagi ogólne	42
II. Definicja pojęcia podmiotowości prawnomiędzynarodowej i jej istota	42
III. Atrybuty podmiotowości prawnomiędzynarodowej	43
IV. Katalog podmiotów prawa międzynarodowego	44
§ 3. Charakter prawny Unii Europejskiej w Traktacie z Maastricht	44
I. Uwagi ogólne	44
II. Trudności w określeniu charakteru prawnego Unii Europejskiej w świetle postanowień Traktatu z Maastricht	45
III. Filarowa struktura Unii Europejskiej	46
IV. Koncepcja Unii Europejskiej w świetle założeń państwowych (federalnych)	48
V. Koncepcja Unii Europejskiej w świetle założeń konfederalnych	50
VI. Koncepcja Unii Europejskiej w świetle założeń właściwych organizacjom międzynarodowym – pomiędzy współpracą państw a organizacją międzynarodową <i>in statu nascendi</i> ?	51
§ 4. Charakter prawny Unii Europejskiej w Traktacie z Lizbony	53
I. Uwagi ogólne	53
II. Klasyfikacja (typologia) organizacji międzynarodowych i ich ewolucja w kierunku organizacji ponadnarodowych	54
III. Unia Europejska jako organizacja międzynarodowa typu ponadnarodowego o prawnomiędzynarodowej i krajowej podmiotowości	55
IV. Atrybuty podmiotowości prawnomiędzynarodowej Unii Europejskiej	58
V. Członkostwo w Unii Europejskiej	62
VI. Symbole Unii Europejskiej	64
VII. Języki urzędowe Unii Europejskiej	65
VIII. Siedziby instytucji i organów Unii Europejskiej	66
IX. Przywileje i immunitety przysługujące Unii Europejskiej	66
§ 5. Unia Europejska jako podmiot (uczestnik) stosunków międzynarodowych	67
I. Uwagi ogólne	67
II. Zasady i cele działań zewnętrznych Unii Europejskiej oraz ich instytucjonalne uwarunkowania	68
III. Traktatowe obszary działań zewnętrznych Unii Europejskiej	69
§ 6. Dla pogłębienia wiedzy: status Euratomu po Traktacie z Lizbony	71
Rozdział IV. Aksjologia i zasady ustrojowe Unii Europejskiej	73
§ 1. Wprowadzenie	73
§ 2. Systematyka aksjologii UE	74
§ 3. Wartości Unii Europejskiej	75
I. Uwagi ogólne	75
II. Katalog wartości Unii Europejskiej	76
1. Uwagi ogólne	76
2. Poszanowanie godności osoby ludzkiej	77
3. Wolność	80

4. Demokracja	82
5. Równość	84
6. Państwo prawne	92
7. Poszanowanie praw człowieka	97
III. Sankcje na wypadek naruszenia wartości Unii Europejskiej	98
§ 4. Zasady ustrojowe Unii Europejskiej	103
I. Pojęcie zasad ustrojowych UE	103
II. Zasada kompetencji przyznanych i podział kompetencji	104
1. Uwagi ogólne	104
2. Kategorie i dziedziny kompetencji Unii Europejskiej	105
3. Suwerenność państw członkowskich a przekazywanie kompetencji na rzecz Unii Europejskiej	108
III. Poszanowanie tożsamości narodowych państw członkowskich Unii Europejskiej	110
IV. Zasada pomocniczości	112
V. Zasada proporcjonalności	113
VI. Zasada jednolitych ram instytucjonalnych	115
VII. Zasada równowagi instytucjonalnej	115
VIII. Zasada autonomii instytucjonalnej	116
IX. Zasada lojalnej współpracy	117
X. Zasada otwartości w działaniu instytucji Unii Europejskiej	118
§ 5. Dla pogłębienia wiedzy	118
Rozdział V. Ochrona praw człowieka w Unii Europejskiej	121
§ 1. Wprowadzenie	121
§ 2. Geneza i istota ochrony praw podstawowych w unijnym porządku prawnym	123
I. Nieobecność problematyki praw człowieka na etapie tworzenia Wspólnot ...	123
II. Konceptualizacja praw podstawowych w orzecznictwie TSUE	125
III. Umocowanie praw podstawowych w prawie pierwotnym UE	128
§ 3. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej	129
I. Idea kodyfikacji i prace przygotowawcze	130
II. Status Karty praw podstawowych w prawie Unii Europejskiej i w prawie polskim	131
III. Zakres zastosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej	133
IV. Ograniczenia w korzystaniu z praw podstawowych	136
V. Treść Karty praw podstawowych Unii Europejskiej	137
VI. Zakaz dyskryminacji w Karcie praw podstawowych i tzw. dyrektywy antydiskryminacyjne	141
§ 4. Przystąpienie UE do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka	144
I. Geneza i celowość przystąpienia UE do EKPC	144
II. Opinia TS 2/13 w sprawie projektu umowy o akcesji Unii Europejskiej do EKPC	145
III. Skutki akcesji Unii Europejskiej do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka dla unijnego porządku prawnego	146
IV. Europejski Trybunał Praw Człowieka wobec spraw z „elementem unijnym” – domniemanie ekwiwalencji ochrony	147
§ 5. Prawa człowieka w stosunkach zewnętrznych Unii Europejskiej	149
I. Uwagi ogólne	149
II. Prawa człowieka a zasady i cele działań zewnętrznych Unii Europejskiej	149
III. Praktyczny wymiar praw człowieka w działaniach zewnętrznych Unii Europejskiej	150

IV. Standardy wspierające ochronę praw człowieka w polityce zewnętrznej Unii Europejskiej	151
§ 6. Dla pogłębienia wiedzy	153
I. Zobowiązania międzynarodowe Unii Europejskiej w dziedzinie praw człowieka	153
II. Prawa człowieka w biznesie – dyrektywa CSDD	154

Rozdział VI. Obywatelstwo Unii Europejskiej. Prawa obywateli Unii oraz pozasądowe środki ochrony praw. Mechanizmy partycypacji	156
§ 1. Wprowadzenie	156
§ 2. Obywatelstwo Unii Europejskiej – charakter prawny	157
I. Uwagi ogólne	157
II. Obywatelstwo Unii Europejskiej jako członkostwo we wspólnocie politycznej	157
III. Obywatelstwo wielopoziomowe	158
IV. Zależność obywatelstwa UE od obywatelstwa państwa członkowskiego	159
§ 3. Obywatelstwo UE a inny status prawny jednostki w Unii Europejskiej	161
I. Różne statusy prawne	161
II. Unijni rezydenci długoterminowi	161
III. Członkowie rodzin obywateli UE nieposiadający statusu obywatelstwa państwa członkowskiego	162
IV. Obywatele Wielkiej Brytanii po brexicie	162
V. Uchodźcy oraz inne osoby objęte ochroną międzynarodową	163
VI. Szczególny status uchodźców z Ukrainy po ataku Rosji w lutym 2022 r. ...	164
VII. Inne osoby przebywające legalnie na terenie Unii Europejskiej	165
VIII. Osoby przebywające nielegalnie na terenie Unii Europejskiej	166
IX. Wymóg „rzeczywistego związku” jednostki z państwem przyjmującym (<i>genuine link</i>)	166
§ 4. Prawa związane z obywatelstwem Unii Europejskiej	168
I. Uwagi ogólne	168
II. Wolność przemieszczania się i osiedlania na terytorium innego państwa członkowskiego	169
1. Bezpośredni skutek wolności przemieszczania się i osiedlania	169
2. Zakres podmiotowy	169
3. Wpływ wolności przemieszczania się na sytuacje rodzinne	170
4. Skutek „wewnętrzny” wolności przemieszczania się	172
5. Ograniczenia wolności przemieszczania się i osiedlania	172
III. Prawa wyborcze w wyborach lokalnych	173
IV. Prawa wyborcze w wyborach do Parlamentu Europejskiego	174
V. Prawo do opieki dyplomatycznej i konsularnej	175
VI. Dostęp do dokumentów i informacji	175
VII. Znaczenie zasady równego traktowania obywateli Unii Europejskiej	176
§ 5. Pozasądowe środki ochrony praw obywateli Unii Europejskiej	177
I. Skarga do Ombudsmana Europejskiego	177
II. Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego	178
III. Współpraca pomiędzy krajowymi instytucjami praw człowieka a Ombudsmanem Unii Europejskiej	180
IV. Współpraca krajowych organów ds. równości (Equinet)	180
§ 6. Europejska inicjatywa legislacyjna	181
§ 7. Dla pogłębienia wiedzy	182
I. Ograniczenia wynikające z polskiego prawa a efektywność obywatelstwa UE	182

II. Czy długoterminowi rezydenci powinni uzyskać status obywateli UE?	182
III. Czy możliwe jest używanie własnego języka przez obywateli Unii w relacjach z organami UE?	182
IV. Czy należy umożliwić nabywanie obywatelstwa UE osobom bogatym?	183
V. Czy obywatelstwo UE oznacza, że w każdym państwie członkowskim obywatele mają mieć zagwarantowane takie same prawa podstawowe?	183
Rozdział VII. Struktura instytucjonalna Unii Europejskiej	185
§ 1. Wprowadzenie	185
§ 2. Ustrój polityczny Unii Europejskiej	186
I. Ewolucja ustroju politycznego Unii Europejskiej	186
II. Elementy systemu instytucjonalnego UE: instytucje, organy i jednostki organizacyjne	187
§ 3. Skład i sposób powołania instytucji i organów Unii Europejskiej	188
I. Wprowadzenie	188
II. Parlament Europejski	189
III. Komisja Europejska	192
1. Charakter prawny i organizacja wewnętrzna	192
2. Przewodniczący Komisji	194
3. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa	194
IV. Rada (Unii Europejskiej)	195
V. Rada Europejska	197
1. Charakter prawny i organizacja wewnętrzna	197
2. Przewodniczący Rady Europejskiej	199
VI. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	199
VII. Trybunał Obrachunkowy	200
VIII. Europejski Bank Centralny	201
§ 4. Zasady dotyczące funkcjonowania systemu instytucjonalnego Unii Europejskiej	201
I. Zasada lojalnej współpracy między instytucjami	201
II. Zasada kompetencji powierzonych	202
III. Zasada pomocniczości i zasada proporcjonalności	203
IV. Zasada równowagi instytucjonalnej	203
V. Zasada autonomii wewnętrznej instytucji UE	205
§ 5. Proces decyzyjny w instytucjach politycznych Unii Europejskiej	206
I. Wprowadzenie	206
II. Parlament Europejski	206
III. Komisja Europejska	207
IV. Rada (UE)	208
V. Rada Europejska	209
§ 6. Kompetencje instytucji Unii Europejskiej	210
I. Wprowadzenie	210
II. Parlament Europejski	210
1. Kompetencje prawodawcze	210
2. Kompetencje budżetowe	212
3. Kompetencje kontrolne	212
4. Ochrona praw obywateli Unii Europejskiej	213
III. Rada Europejska	214
1. Rada Europejska: instytucja polityczna – wytyczanie kierunków rozwoju UE	214
2. Rola Rady Europejskiej w planowaniu finansowym	215

3. Udział w procesie powoływania instytucji	215
4. Udział w procedurze prawodawczej	216
IV. Rada (UE)	216
1. Kompetencje ustawodawcze	216
2. Kompetencje budżetowe i koordynacja polityk	216
3. Inne kompetencje	217
V. Komisja Europejska	218
1. Wprowadzenie	218
2. Funkcja prawotwórcza	219
3. Funkcja kontrolna	219
4. Kompetencje wykonawcze	220
VI. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	221
VII. Trybunał Obrachunkowy	222
1. Wprowadzenie	222
2. Kontrola finansów Unii Europejskiej	222
3. Funkcje koordynacyjne i doradcze	222
VIII. Europejski Bank Centralny	223
§ 7. Inne jednostki organizacyjne Unii Europejskiej	223
I. Europejski Bank Inwestycyjny	223
II. Instytucje doradcze	224
1. Komitet Ekonomiczno-Społeczny	224
2. Komitet Regionów	224
III. Pomocnicze jednostki organizacyjne – Europejskie Służby Zatrudnienia	225
IV. Agencje unijne	226
1. Agencje zdecentralizowane	226
2. Agencje wykonawcze	227
V. Inne organy: Europejska Agencja Kosmiczna	227
VI. Organy międzyinstytucjonalne	227
1. Urząd Oficjalnych Publikacji Unii Europejskiej	227
2. Europejski Urząd Doboru Kadr	228
3. Europejska Szkoła Administracji	228
§ 8. Dla pogłębienia wiedzy: unijne instytucje wobec przystąpienia Unii Europejskiej do tzw. konwencji stambulskiej	228
Rozdział VIII. Pojęcie i źródła prawa Unii Europejskiej	232
§ 1. Wprowadzenie	232
§ 2. Pojęcie prawa UE i jego podziały	232
§ 3. Prawo Unii Europejskiej jako system	233
§ 4. Zakresy obowiązywania prawa Unii Europejskiej	236
I. Uwagi ogólne	236
II. Zakres podmiotowy	237
III. Zakres przedmiotowy	237
IV. Zakres czasowy	238
V. Zakres terytorialny	238
§ 5. Katalog źródeł prawa Unii Europejskiej	240
I. Uwagi ogólne	240
II. Prawo pierwotne	241
1. Prawo traktatowe	241
2. Akty konstytucyjne Rady (UE) lub Rady Europejskiej	242
3. Ogólne zasady prawa Unii Europejskiej	244
3.1. Pojęcie	244
3.2. Źródło pochodzenia ogólnych zasad prawa Unii Europejskiej	245

3.3. Katalog ogólnych zasad prawa Unii Europejskiej	245
3.4. Funkcje ogólnych zasad prawa Unii Europejskiej	246
III. Prawo pochodne	247
1. Uwagi ogólne	247
2. Rozporządzenie	248
3. Dyrektywa	250
4. Decyzja	257
5. Zalecenia i opinie	258
6. Inne akty spoza katalogu art. 288 TFUE	259
IV. Akty wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	260
V. Umowy międzynarodowe	261
VI. Zwyczaj międzynarodowy	264
§ 6. Hierarchia aktów prawa Unii Europejskiej	266
I. Uwagi ogólne	266
II. Akty ustawodawcze	267
III. Akty nieustawodawcze	267
1. Akty delegowane	267
2. Akty wykonawcze	268
§ 7. Wymogi formalne dotyczące aktów prawa pochodnego Unii Europejskiej	269
§ 8. Technika legislacyjna aktów prawa Unii Europejskiej	270
I. Uwagi ogólne	270
II. Sposób redakcji aktów prawa Unii Europejskiej	270
III. Standardowa struktura aktów prawa pochodnego	270
§ 9. Publikowanie i cytowanie aktów prawa Unii Europejskiej	273
I. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	273
II. Sposób cytowania aktów prawnych UE	274
§ 10. Dla pogłębienia wiedzy	276
Rozdział IX. Tworzenie prawa Unii Europejskiej	277
§ 1. Wprowadzenie	277
§ 2. Prawo pierwotne	278
I. Uwagi ogólne	278
II. Zawieranie traktatów założycielskich	278
III. Procedury zmiany (rewizji) traktatów	279
1. Zwyczajna procedura zmiany traktatów	279
2. Uproszczone procedury zmiany traktatów (procedury kładki)	281
2.1. Specyfika uproszczonych procedur zmiany traktatów	281
2.2. Ogólne procedury kładki przewidziane w art. 48 ust. 6 i 7 TUE	281
2.3. Procedury kładki <i>ad hoc</i>	283
IV. Zawieranie traktatów akcesyjnych	284
§ 3. Zawieranie umów międzynarodowych przez Unię Europejską	288
I. Uwagi ogólne	288
II. Podstawowa procedura zawierania umów międzynarodowych	289
III. Szczególne procedury zawierania umów międzynarodowych	292
§ 4. Tworzenie unijnego prawa pochodnego	292
I. Zakres kompetencji do stanowienia aktów prawa pochodnego – zasada kompetencji powierzonych	292
II. Wybór właściwej podstawy prawnej aktu	293
III. Wybór formy (rodzaju) aktu prawa pochodnego	294
IV. Inicjatywa legislacyjna	295
1. Uwagi ogólne	295

2. Bezpośrednia inicjatywa legislacyjna	296
3. Pośrednia inicjatywa legislacyjna	297
V. Obowiązek uzasadnienia aktu prawa pochodnego Unii Europejskiej	298
VI. Procedury tworzenia aktów ustawodawczych	299
1. Uwagi ogólne	299
2. Zwykła procedura ustawodawcza	300
3. Specjalna procedura ustawodawcza	302
VII. Procedury stanowienia aktów nieustawodawczych	303
1. Uwagi ogólne	303
2. Stanowienie aktów nieustawodawczych „bez przymiotnika”	303
3. Stanowienie aktów delegowanych	304
4. Stanowienie aktów wykonawczych	305
VIII. Rola parlamentów narodowych w stanowieniu prawa pochodnego	305
IX. Podstawy sądowego uchylecia aktu prawa pochodnego	307
X. Wymogi dotyczące wejścia w życie aktów prawa pochodnego	308
XI. Metoda schengenska i wzmocniona współpraca	309
§ 5. Zapewnienie poprawy jakości prawa Unii Europejskiej	312
§ 6. Dla pogłębienia wiedzy	313
Rozdział X. Relacje pomiędzy prawem Unii Europejskiej a prawem krajowym państw członkowskich	315
§ 1. Wprowadzenie	315
§ 2. Autonomiczny charakter prawa Unii Europejskiej wobec prawa krajowego państw członkowskich	316
I. Autonomia prawa Unii Europejskiej – podstawa prawna i treść	316
II. Odrębność systemu prawa Unii Europejskiej – system prawa <i>sui generis</i>	318
III. Zupełność systemu prawa Unii Europejskiej	321
IV. Stanowisko krajowych sądów najwyższych i trybunałów konstytucyjnych wobec autonomii prawa Unii Europejskiej	322
§ 3. Bezpośrednie obowiązywanie prawa Unii Europejskiej w prawie krajowym	327
§ 4. Pierwszeństwo prawa Unii Europejskiej przed prawem krajowym	329
I. Pochodzenie i znaczenie zasady pierwszeństwa	329
II. Treść i zakres stosowania zasady pierwszeństwa	330
III. Zasada skuteczności prawa Unii Europejskiej jako uzasadnienie dla zasady pierwszeństwa	332
§ 5. Bezpośredni skutek prawa Unii Europejskiej w prawie krajowym	335
I. Pojęcie	335
II. Rodzaje bezpośredniego skutku	336
1. Podział dwustopniowy	336
2. Sytuacja triangularna	337
§ 6. Obowiązek prounijnej wykładni prawa krajowego	338
I. Pojęcie	338
II. Zakres wykładni prounijnej	340
III. Granice wykładni prounijnej	342
§ 7. Dla pogłębienia wiedzy	343
Rozdział XI. Ochrona prawna przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej	345
§ 1. Wprowadzenie	345
§ 2. Źródła prawa o postępowaniu przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej	348

§ 3. Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Zagadnienia ogólne	351
§ 4. Skargi bezpośrednie i postępowania ich dotyczące	353
I. Skarga przeciwko państwu członkowskiemu z tytułu uchybienia zobowiązaniu	353
1. Uwagi ogólne	353
2. Wezwanie do usunięcia naruszenia	355
2.1. Cel	355
2.2. Treść	355
3. Uzasadniona opinia	356
4. Postępowanie przed Trybunałem	357
4.1. Dopuszczalność	357
4.1.1. Prawdliwość postępowania wstępnego	357
4.1.2. Wymogi formalne co do treści skargi	357
4.1.3. Przedmiot sporu a wezwanie do usunięcia naruszenia i uzasadniona opinia	358
4.1.4. Termin na wniesienie skargi	358
4.1.5. Ocena Komisji, że Traktat został naruszony	358
4.1.6. Interes prawny	359
4.2. Zasadność	360
5. Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości i jego skuteczność	362
6. Środki tymczasowe	363
II. Skarga o stwierdzenie nieważności	364
1. Wprowadzenie	364
2. Dopuszczalność	364
3. Przedmiot skargi o stwierdzenie nieważności	367
4. Skutki orzeczenia wydanego na skutek skargi o stwierdzenie nieważności	368
5. Zarzut niezgodności z prawem, incydentalna kontrola legalności aktów o zasięgu ogólnym (art. 277 TFUE)	369
III. Skarga na zaniechanie	372
1. Wprowadzenie	372
2. Dopuszczalność	373
3. Przedmiot skargi na zaniechanie	374
4. Postępowanie przedsądowe jako przesłanka dopuszczalności skargi	374
5. Skutki orzeczenia wydanego na skutek skargi o zaniechanie	375
IV. Skarga odszkodowawcza przeciwko Unii	376
1. Wprowadzenie	376
2. Dopuszczalność	377
3. Przedmiot skargi odszkodowawczej	378
4. Skutki orzeczenia wydanego na skutek skargi odszkodowawczej	380
V. Skarga pracownicza z art. 270 TFUE	381
VI. Skarga rozpoznawana w postępowaniu prowadzonym na podstawie klauzuli arbitrażowej z art. 272 TFUE	382
VII. Skarga rozpoznawana w postępowaniu prowadzonym na podstawie kompromisu z art. 273 TFUE	384
VIII. Skarga rozpoznawana w ramach sądowej kontroli decyzji administracyjnych	386
§ 5. Inne postępowania	388
I. Procedura prejudycjalna	388
1. Wprowadzenie	388

2. Przekazanie Sądowi kompetencji do wydawania orzeczeń w trybie prejudycjalnym w niektórych dziedzinach	389
3. Organy uprawnione do złożenia wniosku	389
4. Przedmiot wniosku o wydanie orzeczenia prejudycjalnego	391
4.1. Uwagi wstępne	391
4.2. Wykładnia traktatów	391
4.3. Wykładnia aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii Europejskiej	391
4.4. Wykładnia umów międzynarodowych zawartych przez Unię	392
4.5. Pytania o ważność aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii	393
5. Niezbędność odesłania prejudycjalnego dla rozstrzygnięcia sprawy przez sąd krajowy	394
5.1. Uwagi wstępne	394
5.2. Brak „rozstrzygnięcia sporu”	394
5.3. Pytania o charakterze hipotetycznym	395
5.4. Stosowanie prawa krajowego, które odsyła do prawa unijnego lub które powiela rozwiązania przewidziane w prawie UE	395
5.5. Stosowanie reguł prawa UE w odniesieniu do stanów faktycznych wykraczających poza temporalny zakres jego obowiązywania	395
5.6. Podsumowanie	396
6. Skutki orzeczenia prejudycjalnego	396
6.1. Uwagi wstępne	396
6.2. Rozstrzygnięcie o wykładni	397
6.3. Rozstrzygnięcie o ważności	397
6.4. Temporalne skutki orzeczenia prejudycjalnego	398
7. Sądy krajowe uprawnione oraz zobowiązane do złożenia wniosku	398
7.1. Uwagi wstępne	398
7.2. Pojęcie sądu, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu	398
7.3. Odstąpienie od obowiązku zwrócenia się z pytaniem przez sąd ostatniej instancji	399
7.4. Naruszenie obowiązku skierowania wniosku do Trybunału	400
8. Odesłanie prejudycjalne z perspektywy sądu krajowego	400
8.1. Sformułowanie wniosku	400
8.2. Aspekty proceduralne	401
II. Postępowanie w sprawie zgodności umowy międzynarodowej z traktatem (art. 218 ust. 11)	401
Rozdział XII. Zapewnianie skuteczności prawa Unii Europejskiej w prawie krajowym	406
§ 1. Wprowadzenie	406
§ 2. Dzielone wykonywanie prawa Unii Europejskiej	406
§ 3. Efektywność unijnego systemu prawnego	407
§ 4. Obowiązki władzy ustawodawczej i wykonawczej państw członkowskich	408
§ 5. Skuteczna ochrona prawna i obowiązki sądów państw członkowskich	409
I. Zasada skutecznej ochrony prawnej	409
II. Skuteczna ochrona prawna po Traktacie z Lizbony	410
III. Autonomia proceduralna i instytucjonalna	412
IV. Obowiązki sądów – skutki stwierdzenia naruszenia skutecznej ochrony prawnej	414
V. Przykłady wpływu skutecznej ochrony prawnej na prawo krajowe	414
1. Uwagi wprowadzające	414

2. Dostęp do sądu krajowego	415
3. Podnoszenie zarzutów prawa UE z urzędu	418
4. Zastosowanie środków zabezpieczających (tymczasowych)	419
5. Wznowienie zakończonych postępowań krajowych	419
6. Roszczenia odszkodowawcze i restytucyjne	420
§ 6. Dla pogłębienia wiedzy	422
Rozdział XIII. Prawo budżetowe Unii Europejskiej	423
§ 1. Wprowadzenie	423
§ 2. Podstawy prawne budżetu Unii Europejskiej i procedura jego uchwalania	424
I. Podstawy prawne budżetu UE	424
II. Procedura uchwalania budżetu Unii Europejskiej i wieloletnich ram finansowych (budżetu wieloletniego)	425
§ 3. Definicje podstawowych pojęć z zakresu budżetu Unii Europejskiej	427
§ 4. Zasady prawa budżetowego Unii Europejskiej	431
§ 5. Instrumenty finansowego reagowania na sytuacje kryzysowe w budżetowości unijnej (Fundusz Odbudowy)	437
§ 6. Zewnętrzna kontrola wykonania budżetu UE oraz zwalczanie nadużyć finansowych w Unii Europejskiej	438
§ 7. Ochrona budżetu Unii Europejskiej w świetle rozporządzenia 2020/2092	441
§ 8. Powiązania budżetu Unii Europejskiej z budżetem Rzeczypospolitej Polskiej	445
§ 9. Dla pogłębienia wiedzy	448
Rozdział XIV. Swobody gospodarcze Unii Europejskiej	451
§ 1. Wprowadzenie	451
§ 2. Rynek wewnętrzny	452
§ 3. Swobodny przepływ towarów	453
I. Uwagi ogólne	453
II. Pojęcie towaru	454
III. Unia celna i wspólna taryfa celna	456
IV. Zakaz cel i opłat o skutku równoważnym w obrocie między państwami członkowskimi	457
V. Zakaz ograniczeń ilościowych w przywozie i wywozie między państwami członkowskimi oraz środków o skutku im równoważnym	460
VI. Dopuszczalne odstępstwa od swobodnego przepływu towarów	465
VII. Reguły pochodzenia towarów	466
VIII. Zakaz dyskryminacji podatkowej towarów	468
IX. Dostosowanie monopolii państwowych	468
X. Wzajemne uznawanie towarów	469
XI. Jednolite warunki wprowadzania do obrotu bezpiecznych produktów w UE (oznakowanie zgodności)	470
XII. Reklama wprowadzająca w błąd i reklama porównawcza	473
§ 4. Swobodny przepływ osób	475
I. Uwagi ogólne	475
II. Pojęcie pracownika i członka rodziny pracownika	476
III. Dostęp do zatrudnienia	477
IV. Zatrudnienie i równość traktowania	478
V. Prawo pozostawania na terytorium państwa członkowskiego po ustaniu zatrudnienia	481
VI. Ograniczenia uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego	482

VII. Zatrudnienie w administracji publicznej	483
VIII. Zabezpieczenie społeczne pracowników migrujących	484
§ 5. Swoboda świadczenia usług i swoboda przedsiębiorczości	486
I. Usługi	486
II. Przedsiębiorczość	493
III. Dopuszczalne ograniczenia swobody przepływu usług i swobody przedsiębiorczości	494
§ 6. Swobodny przepływ kapitału i płatności	497
I. Swobodny przepływ kapitału	497
II. Swoboda płatności	499
III. Dopuszczalne ograniczenia w przepływie kapitału i płatnościach	500
1. Zakres dopuszczalnych ograniczeń	500
2. Ograniczenia swobody przepływu kapitału uzasadnione odmiennym traktowaniem podatników ze względu na różne miejsce zamieszkania lub inwestowania kapitału	501
3. Ograniczenia swobody przepływu kapitału uzasadnione środkami niezbędnymi do zapobiegania naruszeniom ustaw i aktów wykonawczych państw członkowskich	502
4. Ograniczenia swobody przepływu kapitału uzasadnione środkami związanymi z ochroną porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego	504
IV. Rozgraniczenie swobody przepływu kapitału i swobody przedsiębiorczości ...	505
V. Podsumowanie	506
§ 7. Dla pogłębienia wiedzy	506
Rozdział XV. Unia Gospodarcza i Walutowa	509
§ 1. Wprowadzenie	509
§ 2. Istota unii walutowej i jej europejska koncepcja	509
§ 3. Unia Gospodarcza i Walutowa w świetle kompetencji Unii Europejskiej	510
§ 4. Historia integracji walutowej w Europie	512
§ 5. Europejski System Walutowy (1979–1998) jako punkt odniesienia obecnych polityk walutowych państw członkowskich UE	514
§ 6. Kwalifikacja państw do strefy euro – kryteria konwergencji	514
I. Uwagi ogólne	514
II. Derogacja i kwalifikacja państw członkowskich do strefy euro, czyli procedura abrogacyjna	517
§ 7. Architektura instytucjonalna Unii Gospodarczej i Walutowej	522
I. Komitet Ekonomiczno-Finansowy	522
II. Eurosystem i Europejski System Banków Centralnych	522
III. Europejski Bank Centralny	524
IV. Rada ECOFIN i Eurogrupa	527
§ 8. Dla pogłębienia wiedzy	529
Rozdział XVI. Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii Europejskiej	530
§ 1. Wprowadzenie	530
§ 2. Zakres, rozwój i cele PWBIS	531
I. Uwagi ogólne	531
II. Geneza	531
III. Traktatowy rozwój i zmiany w zakresie PWBIS. <i>Acquis Schengen</i>	532
IV. Specyfika systemowa PWBIS	534

§ 3. Polityka Unii Europejskiej w dziedzinie kontroli granicznych, wiz, azylu i imigracji	535
I. Uwagi ogólne	535
II. Polityka azylowa Unii Europejskiej	535
III. Polityka imigracyjna UE	538
IV. Zarządzanie granicami i polityka wizowa UE	540
§ 4. Współpraca sądowa w sprawach cywilnych	544
§ 5. Współpraca sądowa w sprawach karnych w Unii Europejskiej	549
I. Uwagi ogólne	549
II. Zasada wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych	550
III. Zbliżanie przepisów procesowego prawa karnego w państwach członkowskich	553
IV. Zakres minimalnej harmonizacji prawa karnego materialnego	554
V. Agencje UE do spraw współpracy w sprawach karnych	556
1. Agencja Unii Europejskiej do spraw Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust)	556
2. Prokuratura Europejska	557
3. Europejska sieć sądowa w sprawach karnych	558
§ 6. Współpraca policyjna	558
I. Uwagi ogólne	558
II. Charakter i cele współpracy	559
III. Instrumenty współpracy policyjnej	559
§ 7. Dla pogłębienia wiedzy	562
I. Rola praworządności we współpracy w ramach PWBiS	562
II. Strategiczne wytyczne	563
Rozdział XVII. Wspólna polityka handlowa	565
§ 1. Wprowadzenie	565
§ 2. Kompetencje Unii Europejskiej w zakresie polityki handlowej	565
§ 3. Umowy stowarzyszeniowe i ich rola w WPH	567
§ 4. Charakterystyka umów handlowych Unii Europejskiej	569
§ 5. Dla pogłębienia wiedzy	571
Indeks rzeczowy	575

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl